

ALLIANTIE
SCHOOL
TUINEN

Elk kind een
schooltuin

Schooltuinen voor dummies – hoe pak je het aan?

Workshop 21 maart 2025 van 14:00 tot 15:15

Sien Niermeijer, Bianca Meijer, Gea Oosterveld en Annerie Rutenfrans

Wat komt er aan bod?

- Introductie schooltuincyclus en schooltuinbeslisboom
- Vier miniworkshops
- Afsluiting

Inspiratiefilmpje

De verkorte versie van de film De Schooltuin over het schooltuinprogramma in Amsterdam; duurt 7:45 en is hier te vinden

<https://vimeo.com/686236365/222ca09f53>

Definitie Schooltuin

Locatie waar kinderen zelf zaaien, verzorgen en oogsten dus meermaals per jaar moestuinieren!

Succesfactoren binnen school (directeur en team)

FLEXIBEL omgaan met lestijd en lesstof

LEUK vinden buiten te zien hoe groenten
groeien

OUDERS / GROOTOUDERS enthousiasmeren

WILLEN (moes)tuinieren met de kinderen,
graag!

Bewuste keuzes maken - FLOW

Succesfactoren buiten school (profs, gemeente)

GOEDE professionele begeleiding (van willen tot doen!)

RUIMTE bieden: financieel, fysiek en logistiek

ONTZORGEN wat betreft onderhoud en infrastructuur

WAARMAKEN met elkaar

Met een draaiboek op maat FLOW -> GROW

Schooltuincyclus

SCHOOLTUIN BESLISBOOM

Waarom?

Aansluiten bij
kern- en leerdoelen
zoals kringlopen in de
natuur, gezonde voeding
en sociale vaardigheden

Waarom?

- Gezonde smaakvoorkeur, kennis van voeding, ze gaan meer groenten proeven en eten!
- Basisvakken in de praktijk-> koppelen aan kern- en leerdoelen
- Verantwoordelijkheid, zorgzaamheid, autonomie, burgerschap
- Actief leren in de buitenlucht
- Sociale en duurzame ontwikkeling, samen zorgen voor de omgeving

© Annerie Rutenfrans

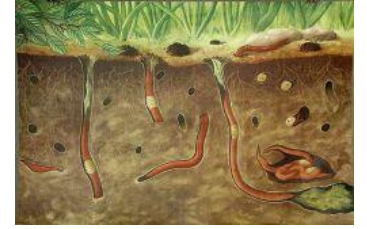
Waar?

Zon (5 tot 6 zonuren)

Water (regen, pomp, kraan)

Bodem (voedselrijk, schoon, luchtig)

Korte afstand tot school!

voor

na

Wat is er nodig?

- Zaai- en pootgoed
- Gereedschap
- Opbergruimte
- Compostplek
- Watervoorziening
- Geld (opstart en jaarlijkse kosten)
- Kennis (Handboek Schooltuinen)
- Ontwerp groentetuin/teeltplan (MoestuinMaat)

Voor wie?

Meestal leerlingen van groep 5 of 6 (past goed bij de kern- en leerdoelen), maar het kan ook voor andere groepen

Voor wie?

Een groep, meerdere groepen?

Hangt af van de doelen en de tijd die je wil investeren

Meestal groep 5/6 ieder eigen tuintje!

- Past goed bij de leer- en kerndoelen
- Nog geen 'grote' toetsen (verkeer, entreetoets)
- Kinderen zijn zelfstandig, kunnen de verantwoordelijkheid aan

Andere groepen ook, als de schooltuin op het schoolterrein is

- Laten kennismaken met de schooltuin
- Les geven in de tuin; er valt veel te ontdekken
- Groep 1/2 onkruid wieden en bloemen inzaaien
- Groep 3/4 kruiden laten neerzetten
- Groep 7/8 zelf teeltplan op schaal laten ontwerpen met de MoestuinMaat

SCHOOLTUIN BESLISBOOM

Wanneer? Hoe vaak?

Voor zomervakantie klaar (maart t/m juni)

Wekelijks een uur

Bijv. vroege aardappel, radijs, peultje, tuinboon, ui, wortel, rode biet, rucola, snijbiet, spitskool en kropsla. Maar ook eetbare bloemen: goudsbloem en afrikaantje

Tot de herfstvakantie (maart t/m september)

Wekelijks een uur

Zorg voor zo min mogelijk onderhoud door bijv. alle gewassen eruit en dan pompoenplanten erin.

Meerdere zomerse gewassen, hou rekening met onderhoud in zomervakantie!

Jaarrond (januari t/m december)

Wekelijks een uur

In de winter les geven in een binnenruimte

Tuinlessen buiten vergelijkbaar met tuinieren tot de herfstvakantie

Door wie?

Leerkrachten, schooltuinexperts,
ondersteuners, ouders
en vrijwilligers

Door wie?

Wie legt de tuin aan?

Wie geeft de lessen?

Wie verzorgt onderhoud van de tuin?

Trekker!

Iemand met schooltuinexpertise!

Dit kan in combinatie met iemand die het moestuinieren met kinderen wil leren

Vrijwilligers bijvoorbeeld (groot)ouders

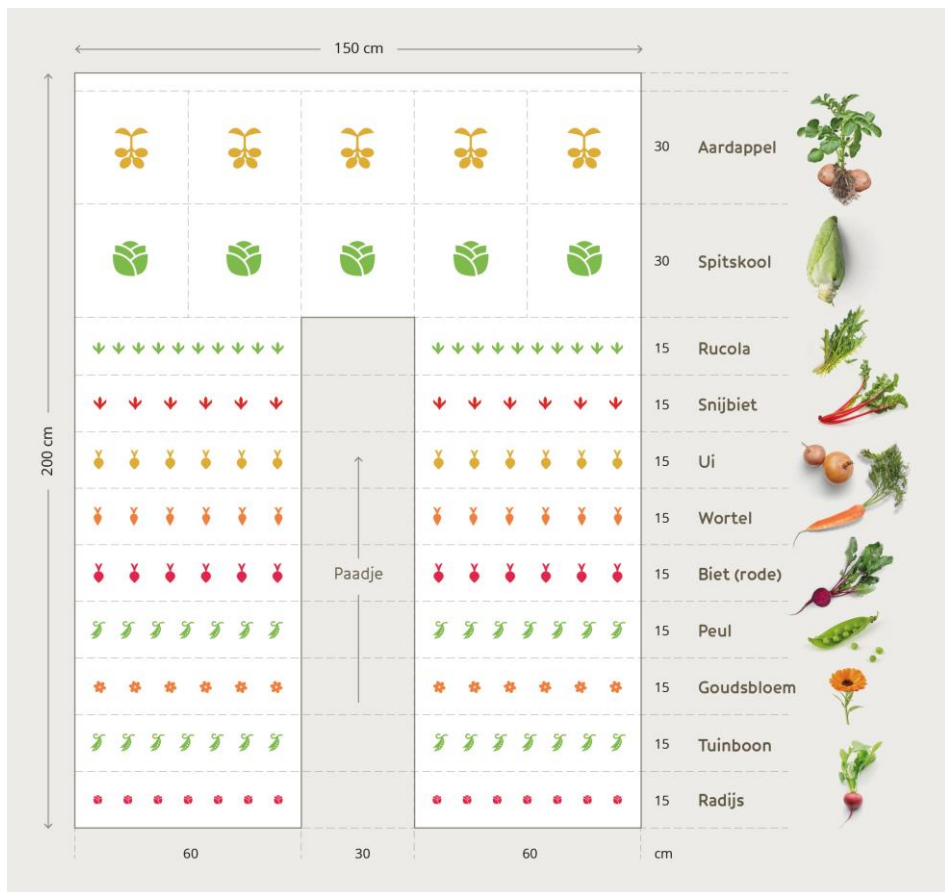
SCHOOLTUIN BESLISBOOM

Wat?

Groente, bloemen, fruit,
kruiden of combinaties

Wat?

Uit Handboek Schooltuinen

Foto's teeltplan 2024 bs De Akker m.b.v. de MoestuynMaat

Voorbeeld: keuzes van basisschool De Akker

Uit Brochure schooltuinieren

Wat kun je nog meer dan wroeten in de grond?

Vier mini-workshops van 10 min. (roulatiesysteem)

- Verwonder je over zaden -> Sien Niermeijer (PlukWad)
- Speurneuzen, smaakles voor groep 6 -> Gea Oosterveld
- 'Klaaropdrachtkaartjes' in de moestuin -> Bianca Meijer (Bianca's Proeftuin)
- Teeltplan maken en rekenen op schaal met de MoestuinMaat -> Annerie Rutenfrans (Adviesbureau Beleef & Weet)

Afsluiting

Wat hebben jullie geleerd?

Wat vinden jullie van de lesopdrachten?

- **Zijn ze direct bruikbaar op school?**
Zo niet, wat moet er aan veranderen?
- **Ga jij ze zelf gebruiken?**
Waarom wel, waarom niet?

Bruikbaar schooltuinlesmateriaal

<https://alliantieschooltuinen.nl/aan-de-slag-in-de-schooltuin/lesmaterialen//>

Masterclass Starten met schooltuinieren 26 maart

<https://alliantieschooltuinen.nl/activiteit/masterclass-starten-met-schooltuinieren-26-maart-2025>

Week van de schooltuin 19 – 23 mei

<https://alliantieschooltuinen.nl/activiteit/week-van-de-schooltuin-2025/>

A group of children are gathered around, holding several large, freshly harvested carrots. The carrots are long and tapered, with some showing signs of being eaten. The children's hands are visible, and they are wearing various casual clothing like t-shirts and sneakers. The background is filled with green foliage, suggesting a garden or school garden setting.

Dank voor jullie
aandacht!

BELEEF
& VEET

ADVIESBUREAU
DUURZAAMHEIDS
EDUCATIE

ALLIANTIE
SCHOOL
TUINEN